

CO₂-Managementplan

ViForis

Opdrachtgever: ViForis
Naam: John Jansen en Lieke Vorage

01-09-2022

**de duurzame
adviseurs**

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
1 INLEIDING EN VERANTWOORDING	4
1.1 LEESWIJZER.....	5
2 BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE	6
2.1 STATEMENT BEDRIJFSGROOTTE	6
2.2 PROJECT MET GUNNINGVOORDEEL	7
3 EMISSIE-INVENTARIS RAPPORT	8
3.1 VERANTWOORDELIJKE	8
3.2 REFERENTIEJAAR EN RAPPORTAGE.....	8
3.3 AFBAKENING.....	8
3.4 DIRECTE- EN INDIRECTE GHG-EMISSIES	9
3.4.1 Berekende GHG-emissies.....	9
3.4.2 Verbranding biomassa.....	9
3.4.3 GHG-verwijderingen	10
3.4.4 Uitzonderingen.....	10
3.4.5 Invloedrijke personen	10
3.4.6 Toekomst	10
3.4.7 Significante veranderingen	10
3.5 KWANTIFICERINGSMETHODEN	10
3.6 EMISSIEFACTOREN.....	10
3.7 ONZEKERHEDEN	11
3.8 UITSLUITINGEN	11
3.9 VERIFICATIE	11
3.10 RAPPORTAGE VOLGENS ISO 14064-1	12
4 ENERGIEMANAGEMENT ACTIEPROGRAMMA	13
4.1 KWALITEITSMANAGEMENTPLAN.....	13
4.2 ENERGIEMANAGEMENTPLAN	13
4.3 ENERGIEBELEID.....	13
4.4 DOELSTELLINGEN.....	13
4.5 UITVOERING	14
4.5.1 Energieaspecten.....	14
4.5.2 Referentiejaar	14
4.5.3 Reductiedoelstellingen.....	14
4.5.4 Organisatie van de CO ₂ -footprint.....	14
4.5.6 Energieverbruik ViForis	15
4.5.7 Energie reductiekansen	15
4.5.8 Monitoren en beoordelen	15
4.6 TVB MATRIX	16
4.7 BORGING VAN HET KWALITEITS- EN ENERGIEMANAGEMENT ACTIEPLAN	17
4.7.1 Interne audits	17
4.7.2 Externe audits.....	17
4.7.3 Directiebeoordeling.....	17
4.7.4 Feedback.....	17
5 COMMUNICATIEPLAN	18
5.1 EXTERNE BELANGHEBBENDEN	18
5.2 INTERNE BELANGHEBBENDEN.....	18
5.3 PROJECTEN MET GUNNINGVOORDEEL.....	18

5.3.1	'Project Raamovereenkomsten Ingenieursdiensten'	18
5.4	COMMUNICATIEPLAN.....	19
5.5	WEBSITE.....	20
5.5.1	Tekstuele informatie	20
5.5.2	Gedeelde documenten.....	20
5.5.3	Website SKAO	20
6	 PARTICIPATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	21
6.1	INVENTARISATIE INITIATIEVEN	21
6.2	ACTIEVE DEELNAME	21
6.3	LOPENDE INITIATIEVEN	21
7	 STUURCYCLUS	22
	DISCLAIMER & COLOFON	23
	UITSLUITING VAN JURIDISCHE AANSPRAKELIJKHEID.....	23
	ONDERTEKENING.....	23

1 | Inleiding en verantwoording

ViForis levert (direct en indirect) producten en diensten aan opdrachtgevers die bij aanbestedingen gunningvoordeel hanteren aan de hand van de CO₂-Prestatieladder. Met deze CO₂-Prestatieladder worden leveranciers uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot te kennen en te verminderen. Hoe meer een bedrijf zich inspant om CO₂ te reduceren, hoe meer kans op gunning bij een opdracht.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van het bedrijf.

B. CO₂-reductie

De ambitie van het bedrijf om de CO₂-uitstoot te verminderen.

C. Transparantie

De wijze waarop een bedrijf in- en extern communiceert over haar CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

(in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Hoe hoger het niveau per invalshoek, hoe meer punten het bedrijf vergaart en des te meer gunningvoordeel het bedrijf ontvangt. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt de emissie-inventaris van ViForis besproken. Dit rapport richt zich op invalshoek A (inzicht) en invalshoek B (CO₂-reductie) van de CO₂-Prestatieladder. De CO₂-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen: de GHG-emissies. Daarnaast geeft het inzicht in de herkomst van deze emissies met een verdeling naar directe en indirecte GHG-emissies (respectievelijk scope 1 en scope 2).

De inventarisatie is een verantwoording van eis 3.A.1 van de CO₂-Prestatieladder en is uitgevoerd conform de ISO 14064-1: 2006 (E) "*Quantification and reporting of greenhouse gas emissions and removals.*" In dit rapport wordt de CO₂-footprint gerapporteerd volgens § 7.3.1 van deze norm. In het laatste hoofdstuk is hiertoe een kruistabel opgenomen.

In de rapportage voor de CO₂-Prestatieladder wordt er onderscheid gemaakt tussen de scope 1, 2 en 3. Deze indeling is oorspronkelijk afkomstig uit het GHG-protocol. De SKAO plaatst '*business travel*' en '*personal cars for business travel*' in scope 2 in plaats van de scope 3. Omdat deze rapportage voor de CO₂-prestatieladder van de SKAO is, worden de scope 1 en scope 2 categorieën van de SKAO aangehouden.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter bewijsvoering van de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

Hoofdstuk in dit document	Eis in de CO ₂ -Prestatieladder
Hoofdstuk 2: Beschrijving van de organisatie	3.A.1
Hoofdstuk 3: Emissie-inventaris rapport	3.A.1
Hoofdstuk 4: Energiemanagement actieprogramma	2.C.2, 3.B.2 en 4.A.2
Hoofdstuk 5: Stuurcyclus	2.C.2
Hoofdstuk 6: Communicatieplan	2.C.3

2 | Beschrijving van de organisatie

Hieronder volgt een korte beschrijving van de organisatie. Verdere informatie is te vinden op de website: <https://viforis.nl/>

Op 1 februari 2011 is ViForis opgericht door Raf Dittrich, Wim Drosen en Tom Sijstermans. In 2016 is Maurice Vroomen deel gaan uitmaken van de directie. In 2021 is Tom teruggetreden als directielid.

De advisering van ViForis is gericht op de concrete realisatie van een beter buitenleven. Dat vereist een integrale aanpak. Daarom omspannen onze diensten de volledige ontwikkeling en begeleiding van projecten en processen. Van de eerste schets tot en met de uitvoering en eventueel beheeradvies. ViForis is een multidisciplinair ontwerp bureau voor de buitenruimte. ViForis verbetert de kwaliteit van het landelijk gebied en de groene stedelijke ruimte in Zuid-Nederland. Samen met en voor overheden en particulieren werken we aan effectiever waterbeheer, een aangename woon- en leefomgeving, robuuste natuur en uitdagende buitensportfaciliteiten. Wij streven naar duurzame klimaatbestendige oplossingen.

ViForis werkt met een kernteam van twaalf ervaren adviseurs, architecten, projectmanagers en een uitgebreid netwerk van professionals. Hieruit stellen wij voor ieder project het optimale team samen. ViForis is gevestigd te Roermond: Boven de Wolfskuil 3-B9, 6049 LX Roermond. Daarnaast heeft ViForis een gecertificeerd ISO 9001 kwaliteitsmanagementsysteem.

De aanleiding voor de CO₂-Prestatieladder is een raamcontract wat gesloten is met Waterschap Aa en Maas.

2.1 Statement bedrijfsgrootte

De totale CO₂-uitstoot van ViForis in het jaar 2019 bedraagt 48,5 ton CO₂. Hiervan komt 0,3 ton uit scope 1, 6,7 ton uit scope 2 en 41,6 ton uit scope Business Travel. ViForis valt daarmee qua CO₂-uitstoot in de categorie klein bedrijf.

	Diensten ¹²	Werken/ leveringen
Klein bedrijf	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (\leq) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (\leq) 500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (\leq) 2.000 ton per jaar.
Middelgroot bedrijf	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (\leq) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (\leq) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (\leq) 10.000 ton per jaar.
Groot bedrijf	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt meer dan ($>$) 10.000 ton per jaar.

Tabel 1 | Indeling in klein, middelgroot of groot bedrijf volgens Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1.

2.2 Project met gunningvoordeel

Project dat met gunningvoordeel aangenomen is:

- ✓ Raamovereenkomst Ingenieursdiensten, Waterschap Aa en Maas, duur 3 jaar

Voor dit projecten stelt de opdrachtgever geen nadere eisen aan de CO₂-Prestatieladder dan minimaal behalen van trede 3 binnen de norm en lidmaatschap SKAO. Voor de projecten die onder Raamovereenkomst met Waterschap Aa en Maas vallen heeft ViForis een aparte footprint opgesteld.

ViForis beschikt over kwantitatieve doelstellingen voor eigen (scope 1 en 2) CO₂-uitstoot. Wij communiceren structureel intern en extern over CO₂ Footprint en wij nemen actief deel aan tenminste één sector- en keteninitiatief op het gebied van CO₂ reductie.

3 | Emissie-inventaris rapport

3.1 Verantwoordelijke

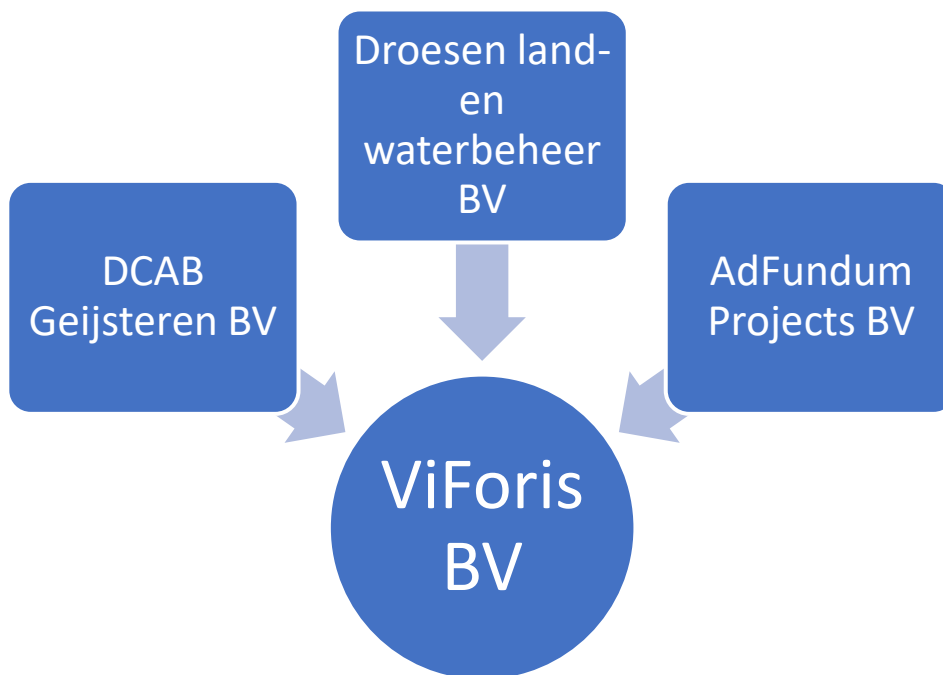
De verantwoordelijke voor de stuurcyclus CO₂-reductie alsmede alle activiteiten die hieraan gekoppeld zijn, zoals het behalen van de doelstellingen, is de werkgroep Kwaliteit. Zij rapporteren direct aan de directie.

3.2 Referentiejaar en rapportage

Dit rapport betreft het jaar 2019; het jaar 2019 dient daarbij als referentiejaar voor de CO₂-reductiedoelstellingen.

3.3 Afbakening

In onderstaand organogram wordt een beeld gegeven van de organisatie van ViForis B.V.

In dit organogram is te zien dat ViForis BV het moederbedrijf is en concernrelaties heeft met:

- DCAB Geijsteren BV (1 FTE)
- Droesen land- en waterbeheer BV (1FTE)
- AdFundum Project BV (1FTE)
- ViForis B.V. (11,3 FTE)

De relatie tussen DCAB Geijsteren B.V., Droesen Land- en Waterbeheer B.V. en AdFundum Projects B.V. met ViForis B.V. is dat de andere holdings slechts financiële holdings zijn, zonder eigen emissie uitstoot. De uitstoot wordt volledig meegenomen binnen ViForis BV.

De Organizational Boundary zal op het certificaat als volgt worden geformuleerd:

ViForis BV

Met inbegrip van de volgende concernondernemingen:

- DCAB Geijsteren BV
- Droenen land- en waterbeheer BV
- AdFundum Projects BV

3.4 Directe- en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende GHG-emissies toegelicht.

3.4.1 Berekende GHG-emissies

De directe- en indirecte GHG-emissies van ViForis bedroeg in 2019 48,5 ton CO₂. Hiervan werd 0,3 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1) en 48,3 ton CO₂ door indirecte GHG-emissies (scope 2).

Scope 1	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Gasverbruik	135,90	m ³	1887	0,3
Totaal scope 1				0,3
Scope 2	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Elektraverbruik - grijze stroom	11.962,08	kWh	649	7,8
Totaal scope 2				7,8
Scope Business Travel (Scope 3)	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Zakelijke kilometers privé auto's	213.540,00	km's	218	46,6
Totaal scope Business Travel				46,6
Totale CO₂-footprint (scope 1, 2 en business travel)				54,6

Tabel 2 | CO₂-uitstoot 2019 (in tonnen CO₂)

3.4.2 Verbranding biomassa

In het jaar van deze rapportage vond geen verbranding van biomassa plaats bij ViForis.

3.4.3 GHG-verwijderingen

Er heeft in het jaar van deze rapportage geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaatsgevonden bij ViForis.

3.4.4 Uitzonderingen

Er zijn geen noemenswaardige uitzonderingen te noemen op het GHG Protocol.

3.4.5 Invloedrijke personen

Binnen ViForis zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO₂ footprint hebben, dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO₂ footprint.

3.4.6 Toekomst

De emissies in de paragrafen hierboven zijn vastgesteld voor het jaar 2019. De verwachting is dat deze emissies in het komende jaar niet aan grote verandering onderhevig zullen zijn. Wel zal, gezien de doelstellingen van ViForis, de CO₂-uitstoot de komende jaren dalen. Hierbij is echter geen rekening gehouden met de invloed van de maatregelen rondom Covid-19, waardoor thuiswerken min of meer de norm is geworden. Wel zal Covid-19 een blijvende verandering meenemen. 2019 is een realistisch referentiejaar, mochten doelstellingen met reductie makkelijker of juist minder makkelijk te halen zijn komende jaren, dan kunnen die bijgesteld worden.

3.4.7 Significante veranderingen

Zoals in paragraaf 3.2 beschreven geldt 2019 als referentiejaar. De voortgang van de reductie in CO₂-uitstoot zal beschreven worden in het document CO₂-Reductieplan.

3.5 Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO₂-uitstoot is gebruik gemaakt van een voor ViForis op maat gemaakt model. In het model kunnen alle verbruiken worden ingevuld. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO₂-uitstoot automatisch berekend en vergeleken met het referentiejaar. Hierbij zijn de emissiefactoren van de website co2emissiefactoren.nl gehanteerd.

In hoofdstuk 4 van het CO₂-managementplan van ViForis wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

3.6 Emissiefactoren

Voor de inventarisatie van de CO₂-uitstoot van ViForis over het jaar 2019 zijn de emissiefactoren uit de CO₂-Prestatieladder 3.1 gehanteerd. Omdat het gaat om specifieke emissiefactoren op nationaal niveau, zijn de gehanteerde emissiefactoren zeer geschikt voor het omrekenen van de data van de broeikasgas activiteiten naar de daarmee gepaard gaande CO₂-emissies.

De emissiefactoren van ViForis zullen te allen tijde meegaan met wijzigingen in de emissiefactoren van de CO₂-Prestatieladder 3.1. Voor de berekening van de CO₂-footprint van 2019 zijn emissiefactoren gebruikt volgens www.co2emissiefactoren.nl daterende van januari 2021.

Er zijn geen "Removal factors" van toepassing.

3.7 Onzekerheden

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waarden. Bijna alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO₂ footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering. Er zijn nog wel enkele onzekerheden. Deze worden onderstaand omschreven:

1. Energiegegevens zijn van het Bedrijfsverzamelgebouw. Het verbruik wordt omgeslagen per m² gehuurde kantoorruimte. Op het verbruik van de gezamenlijke ruimtes hebben we daardoor weinig invloed. Dit is tevens de reden dat we weinig invloed hebben op eventueel overschakelen op groene stroom.
2. ViForis heeft geen tot nauwelijks invloed op de energierekening, zaken zoals temperatuur wordt centraal geregeld.
3. ViForis beschikt niet over een eigen wagenpark, alle auto's zijn in eigen beheer van de medewerkers. ViForis kan hier geen invloed op uitoefenen.
4. ViForis heeft geen zicht op het brandstofverbruik, aangezien het geen eigen wagenpark heeft.
5. Het kilometerverbruik is op basis van gedeclareerde km's. Het is afhankelijk van wat medewerkers inleveren.

3.8 Uitsluitingen

In Handboek 3.1 is de rapportage van de CO₂-emissie-inventaris over alle broeikasgassen, uitgedrukt in CO₂-equivalenten nog niet verplicht. Het is dus niet vereist overige gassen, niet zijnde CO₂ (CH₄, N₂O, HFC's, PFC's en SF₆) die vrijkomen bij operaties van het bedrijf, mee te nemen in de emissie-inventaris. Dit geldt ook voor koudemiddelen (refrigerants).

3.9 Verificatie

De emissie-inventaris van ViForis is niet geverifieerd.

3.10 Rapportage volgens ISO 14064-1

Dit rapport is opgesteld volgens de eisen uit ISO 14064-1, paragraaf 9.3.1. In tabel 3 is een kruistabel gemaakt van de onderdelen uit ISO 14064-1 en de hoofdstukken in het rapport.

ISO 14064-1 §9.3.1	§ 7.3 GHG-REPORT CONTENT	BESCHRIJVING	HOOFDSTUK RAPPORT
A	A	Reporting organization	2
B	B	Person responsible	3.1
C	C	Reporting period	3.2
D, E	D	Organizational boundaries	3.3
F	E	Direct GHG emissions	3.4
G	F	Combustion of biomass	3.4
H	G	GHG removals	3.4
I	H	Exclusion of sources or sinks	3.4
J	I	Indirect GHG emissions	3.4
K	J	Base year	3.2
L	K	Changes or recalculations	3.4
M, T	L	Methodologies	3.5
N	M	Changes to methodologies	3.6
O	N	Emission or removal factors used	3.6
P, Q	O	Uncertainties	3.7
R	P	Statement in accordance with ISO 14064-1	3.10
S	Q	Verification	3.9

Tabel 3 | Kruistabel ISO 14064-1

4 | Energiemanagement actieprogramma

In dit hoofdstuk wordt het kwaliteitsmanagementplan (eis 4.A.2) en het energiemanagement actieplan (eis 3.B.2) van ViForis vormgegeven.

4.1 Kwaliteitsmanagementplan

Het kwaliteitsmanagementplan gaat in op het borgen en verbeteren van de kwaliteit van de CO₂-footprint. De algemene doelstelling van het kwaliteitsmanagementplan is om continue verbetering van efficiënte en effectieve omgang met energie en een vermindering van de CO₂-uitstoot van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen.

Daarnaast geeft het kwaliteitsmanagementplan inzicht in de procedures, het meten en rapporteren van de CO₂-footprint. Met het kwaliteitsplan wordt er geborgd dat een volledige, betrouwbare en actuele consolidatie van de energieprestaties van ViForis kan plaatsvinden. Er wordt inzicht verschaft in de energieprestaties van de totale bedrijfsvoering en de totale CO₂-emissies als gevolg ervan. Met het kwaliteitsmanagementplan als middel beoogt ViForis de kwaliteit van de data te borgen en te verbeteren in de organisatie en de prestaties te verbeteren.

4.2 Energiemanagementplan

De NEN-EN-ISO 50001 dient als richtlijn voor het opzetten van het Energiemanagement actieplan. Met de introductie van een energiemanagementsysteem wordt geborgd dat een volledige, betrouwbare en actuele consolidatie van de energieprestaties van ViForis kan plaatsvinden. Kern van het energie- en kwaliteitsmanagementplan is continue evaluatie van de activiteiten en geconstateerde afwijkingen om verbeteringen te realiseren en zijn dan ook opgesteld volgens de Plan-Do-Check-Act cyclus zoals deze is opgenomen in de NEN-EN-ISO 50001.

4.3 Energiebeleid

Naast omzet- en winstgroei zijn voor ViForis evenzeer personeelsbeleid, veiligheid, welzijn en milieu van essentieel belang.

De verantwoordelijkheden op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu vormen dan ook een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van ViForis.

Het belang van duurzaamheid is tegenwoordig een belangrijk gegeven. Om hier bewust mee om te gaan streven wij naar een CO₂-bewuste bedrijfsvoering, om van daaruit een voortdurende verbetering van ons emissiereductiebeleid en een groeiende bewustwording van de medewerkers op de te reduceren emissies van onze activiteiten te realiseren.

Ons energiebeleid is gericht op het zo optimaal mogelijk inzetten van onze machines en andere bedrijfsmiddelen, zodat we ons werk kunnen doen met een zo laag mogelijk energieverbruik. Met een lager energieverbruik snijdt het mes aan 2 kanten: een lager energieverbruik is goed voor het milieu vanwege de lagere CO₂-uitstoot. Daarbij zijn er door het optimaal inzetten van de bedrijfsmiddelen lagere operationele kosten.

Naast dit energiebeleid is er ook een doelstelling om het energieverbruik van de processen en werkzaamheden te verlagen, doormiddel van het nemen van reductiemaatregelen.

4.4 Doelstellingen

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de bedrijfsactiviteiten. Hierbij dient te worden opgemerkt dat door fluctuerende hoeveelheid werk en de samenstelling van de werkzaamheden (inzet materieel) het

absolute energieverbruik hoger kan zijn, terwijl het relatieve verbruik wel degelijk lager is.

De specifieke doelstelling is om het energieverbruik in 2024 met 8% te verlagen ten opzichte van 2019. Hierbij wordt uitgegaan van dezelfde hoeveelheid werk per jaar (omzet, kilometers en activiteitensoort) is uitgevoerd als in 2019.

4.5 Uitvoering

4.5.1 Energieaspecten

De eerste stap is het inzichtelijk maken van de energieverbruikers van de organisatie en de keten waarin de onderneming actief is. Op basis van dit inzicht kan er worden gekeken op welke aspecten er resultaat valt te behalen in de reductie van CO₂-uitstoot. Dit inzicht is verwerkt in de verschillende rapportages. Periodiek (één keer in de 6 maanden) wordt deze lijst beoordeeld en getoetst op actualiteit van de werkelijke energiestromen.

4.5.2 Referentiejaar

Er is gekozen om de CO₂-footprint van 2019 te gebruiken als referentiejaar. De CO₂-emissie is uitgevoerd conform het gestelde in dit document. De betrouwbaarheid wordt gecontroleerd door een interne audit. Vanuit de geconstateerde kansen wordt gekeken welke onderdelen in aanmerking komen voor het formuleren van doelstellingen. De directie stelt uiteindelijk de doelstelling vast.

4.5.3 Reductiedoelstellingen

De algehele reductiedoelstelling wordt geformuleerd tot 2025. Vanuit deze vastgestelde algehele reductiedoelstelling worden jaarlijkse maatregelen geformuleerd. Beide worden vastgelegd in het jaarlijkse reductieplan. In dit plan worden de maatregelen benoemd die worden genomen om de doelstelling te halen en welke afdelingen verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de maatregelen. Dit overzicht van te nemen maatregelen en verantwoordelijke afdelingen staan vermeldt in het jaarlijkse reductieplan.

4.5.4 Organisatie van de CO₂-footprint

In 2019 is ViForis begonnen om de CO₂-emissies structureel in kaart te brengen. Dit heeft geleid tot het invoeren van een CO₂-reductiesysteem in het kader van de CO₂-prestatieladder. Hiervoor zijn verantwoordelijken (werkgroep Kwaliteit) benoemd binnen ViForis onder eindverantwoordelijkheid van de directie van ViForis. Deze zijn verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van de jaar rapportages, de monitoring van de emissiegegevens en de rapportage hierover aan de directie. Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor de communicatie over het CO₂-reductiesysteem, de doelstellingen en de voortgang die wordt gerealiseerd.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de mogelijkheden van CO₂-reductie met betrekking tot woon/werk verkeer van medewerkers, inzet van privé voertuigen voor dienstreizen, efficiënter en effectievere logistieke bewegingen op de werken en andere manieren van werken (bv overnachten in de buurt van de project locatie).

De administratie is onder andere verantwoordelijk voor de inkoop van energie, afvalverwerking en dergelijke. Daarnaast assisteert zij de werkgroep Kwaliteit ten aanzien van verantwoording, monitoring en communicatie over het CO₂-reductiesysteem, de doelstellingen en de voortgang die wordt gerealiseerd.

Bij projecten is de projectleider verantwoordelijk voor het toezicht houden op de projectlocatie voor wat betreft het in praktijk brengen van de maatregelen.

4.5.6 Energieverbruik ViForis

Twee keer per jaar (elke 6 maanden) brengt ViForis haar energieverbruik in beeld. De uitvoering van deze inventarisatie vindt plaats conform het GHG-protocol voor scope 1 en 2 en de eventuele vereisten vanuit de CO₂-Prestatieladder. Tevens wordt er beoordeeld of de organisatorische grens nog actueel is.

Werkgroep Kwaliteit is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de inventarisatie, geassisteerd door de administratie. Voor de inventarisatie wordt er gebruik gemaakt van een datasheet, waarin de conversiefactoren zijn opgenomen. De onderbouwing van de gegevens in het datasheet wordt verzameld in de CO₂-map op het netwerk. Nadat de inventarisatie voor de betreffende periode heeft plaatsgevonden, voert de werkgroep Kwaliteit een kwaliteitscontrole uit op de data. Zij beoordelen of de organisatiegrenzen juist zijn, de gegevens onder de juiste scope zijn verwerkt en of de juiste conversiefactoren zijn gehanteerd.

4.5.7 Energie reductiekansen

Iedereen binnen ViForis kan ideeën voor energie/CO₂-reductie aandragen via de e-mail en/of informeel overleg. Deze energie/CO₂-reductie kansen worden besproken in het CO₂-overleg en daar gewogen op effectiviteit. Indien blijkt dat zij mogelijk effectief zijn, worden zij toegevoegd aan het energie audit verslag.

4.5.8 Monitoren en beoordelen

Twee keer per jaar wordt de voortgang van de reductiedoelstelling en de afgeleide maatregelen en het jaarplan bepaald. Het team kwaliteit rapporteert de resultaten aan de deelnemers van het CO₂-overleg. Directie en leden van het management. Deze rapportage omvat minimaal:

- ✓ Een overzicht van het energieverbruik en de CO₂-emissies per scope
- ✓ Een vergelijking van het energieverbruik ten opzichte van het referentiejaar
- ✓ Een analyse van opvallende toe- en afnames van het verbruik en/of CO₂-emissie
- ✓ De voortgang van en de prognose voor het behalen van de reductiedoelstelling en eventuele aanbevelingen voor preventieve of corrigerende maatregelen
- ✓ De status van eerdere preventieve of corrigerende maatregelen
- ✓ Algemene ontwikkelingen

Op basis van deze rapportage beslist de directie of bijsturing van de doelstellingen en/of aanpassing van het jaarplan noodzakelijk is.

4.6 TVB Matrix

	Taak-verantwoordelijkheid- bevoegdheid	Frequentie	Allen Wergroep Kwaliteit Maurice (webbeheerder) Directie
Inzicht			
Verzamelen gegevens emissie inventaris	t	halfjaarlijks	✓
Collegiale toets op emissie inventaris	t	halfjaarlijks	✓
Accorderen van emissie inventaris	b	jaarlijks	✓
Opstellen emissie inventaris rapport	t	jaarlijks	✓
Evaluatie op inzicht: energie-beoordeling	t+v	jaarlijks	✓
Reductie			
Uitvoeren onderzoek naar energiereductie	t+v	halfjaarlijks	✓
Bepalen CO ₂ -reductiemaatregelen	t	halfjaarlijks	✓
Bepalen CO ₂ -reductiedoelstellingen	t	jaarlijks	✓
Accorderen van doelstellingen	b	jaarlijks	✓
Realiseren CO ₂ -reductie doelstellingen	v	continu	✓
Monitoring & evaluatie voortgang CO ₂ -reductie	t+v	halfjaarlijks	✓
Communicatie			
Aanleveren informatie nieuwsberichten	t	halfjaarlijks	✓
Actualiseren website	t+b	halfjaarlijks	✓
Actualiseren pagina SKAO-website	t+b	jaarlijks	✓
Bijhouden interne communicatie	t+b	halfjaarlijks	✓
Goedkeuren van interne communicatie	b	halfjaarlijks	✓
Goedkeuren van externe communicatie	b	halfjaarlijks	✓
Participatie			
Inventarisatie mogelijk relevante initiatieven	t	halfjaarlijks	✓
Besluit deelname initiatieven	b	jaarlijks	✓
Deelname aan sectorinitiatieven	v	continu	✓
Overig			
Eindredactie CO ₂ -dossier	v	continu	✓
Voldoen aan eisen CO ₂ -Prestatieladder	v	continu	✓
Uitvoeren Interne Audit CO ₂ -reductiesysteem	t	halfjaarlijks	✓
Rapporteren aan management	b	halfjaarlijks	✓
Besluitvorming over CO ₂ -reductiebeleid	v	halfjaarlijks	✓
Plannen interne en externe audits			✓

4.7 Borging van het kwaliteits- en energiemangement actieplan

ViForis beschikt over een kwaliteitsmanagementsysteem op basis van ISO 9001:2015. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de werkgroep Kwaliteit. Daarnaast hebben operationele medewerkers VOL-VCA om hun werkzaamheden op projecten veilig uit te kunnen voeren.

Het kwaliteits- en energiemangement actieplan staan naast het kwaliteitsmanagementsysteem. Beide onderdelen worden hierdoor meegenomen in het systeem van interne en externe audits en de jaarlijkse directiebeoordeling.

4.7.1 Interne audits

Jaarlijks wordt er een interne audit uitgevoerd. Deze audits zijn gericht op het toetsen van de effectieve en doelmatige implementatie van het energiebeleid. Daarnaast heeft het als doel om de kwaliteit van de CO₂-footprint te verhogen en een betrouwbaar beeld te krijgen van de voortgang van de reductiedoelstellingen van ViForis. De interne audit richt zich op de manier waarop de gegevens zijn verzameld en verwerkt. De interne auditor stelt een audit rapport op met daarin de bevindingen van de interne audit. Er wordt verhoogde aandacht besteed aan de volgende zaken:

- ✓ Kan de CO₂-emissie inventarisatie worden geverifieerd met tenminste een beperkte mate van zekerheid
- ✓ Voldoet de inventarisatie aan de eisen gesteld in ISO14064-1
- ✓ Zijn de juiste gegevens gebruikt bij het opstellen van de CO₂-footprint (steekproefsgewijs facturen en verbruik gegevens met elkaar vergelijken)
- ✓ Aan welk niveau van de CO₂-Prestatieladder wordt er voldaan

Aanbevelingen uit de audits worden meegenomen in het jaarplan ter verbetering van het systeem.

4.7.2 Externe audits

Jaarlijks wordt ViForis door een externe auditor onderzocht of zij voldoet aan de eisen van de CO₂-prestatieladder voor het niveau waarvoor ViForis is gecertificeerd.

4.7.3 Directiebeoordeling

Jaarlijks vindt er een beoordeling plaats door de directie van het kwaliteitsmanagementsysteem op geschiktheid, passendheid en doelmatigheid. Hier wordt een rapportage van gemaakt, dat dienstdoet als kwaliteitsregistratie. De output van de management review is een jaarplan met daarin vermelde doelstellingen en/of verbeteringen voor het nieuwe jaar.

4.7.4 Feedback

Aan de hand van de input uit de vorige fases en het evaluatierapport van de management review kunnen doelstellingen, indien noodzakelijk worden bijgesteld en kunnen er vervolgacties worden uitgezet om de verbeteringen te realiseren. Dit is nodig om continue verbetering van het kwaliteitsmanagementsysteem te bevorderen. De terugkoppeling van de uitkomsten wordt zowel mondeling als schriftelijk naar betrokkenen verzorgd. Zij dragen zorg voor het nemen van corrigerende/preventieve maatregelen binnen hun eigen organisatieonderdeel.

5 | Communicatieplan

In dit deel van het document wordt aangegeven op welke momenten er wordt gecommuniceerd over het CO₂-reductiesysteem van ViForis.

5.1 Externe belanghebbenden

Hieronder worden de externe belanghebbenden opgenoemd. Dit zijn partijen die belang hebben bij reductie van energie en van de meest materiële CO₂-emissies. Tevens zijn het potentiële partners om mee samen te werken aan CO₂-reductie. Communicatie aan de externe belanghebbenden vindt plaats via de website en LinkedIn van ViForis.

Externe belanghebbenden	Belang CO ₂ -beleid & kennisniveau
Waterschap Aa en Maas	Streeft naar CO ₂ -reductie middels raamcontract.
Waterschap Limburg	Stellen nog geen eisen op CO ₂ -reductie.
Waterschap de Dommel	Stellen nog geen eisen op CO ₂ -reductie.
Limburgs Landschap	Kijken of er een samenwerking mogelijk is met betrekking tot CO ₂ -reductie voor Viforis middels bv. bomen planten.

5.2 Interne belanghebbenden

Interne belanghebbenden zijn de medewerkers en het management van ViForis. Deze zullen op de hoogte gehouden worden via mail/bureau-overleg. Het management zal daarnaast betrokken zijn bij de besluitvorming van de te nemen reductiemaatregelen, de voortgang van de CO₂-reductie en overige hoofdzaken van het CO₂-reductiebeleid.

5.3 Projecten met gunningvoordeel

Communicatie over het CO₂-beleid van ViForis betreft niet alleen het beleid van het bedrijf als geheel, maar ook het beleid ten aanzien van projecten die aangenomen zijn met gunningvoordeel. Bij deze projecten zal specifiek gecommuniceerd worden over de CO₂-uitstoot van het project als ook over de doelstelling en de voortgang in CO₂-reductie. Dit zal hoofdzakelijk gebeuren via de algemene communicatieberichten van het bedrijf. Waar nodig wordt dit aangevuld met communicatie via het werkoverleg van het project.

5.3.1 'Project Raamovereenkomsten Ingenieursdiensten'

Op dit moment voert ViForis een project met gunningvoordeel uit, zie alinea 2.2 van dit document.

Externe belanghebbenden voor dit project zijn opgenomen in de tabel met externe belanghebbenden van het bedrijf. Interne belanghebbenden zijn de medewerkers van ViForis en de projectleiding.

5.4 Communicatieplan

WAT (Boodschap)	WIE (uitvoerders)	HOE (Middelen)	DOEL- GROEP	WANNEER (Planning & frequentie)	WAAROM (doelstelling)
CO ₂ -footprint van bedrijf en projecten met gunningvoordeel	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Interne mail	Intern	Halfjaarlijks Maand(en)	Bewustwording van de CO ₂ -footprint intern vergroten
CO ₂ -footprint van bedrijf en projecten met gunningvoordeel	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Website	Extern	Halfjaarlijks Maand(en)	Bewustwording van de footprint onder externe partijen vergroten
CO ₂ -reductiedoelstellingen + voortgang en maatregelen voor bedrijf en projecten met gunningvoordeel	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Interne mail	Intern	Halfjaarlijks Maand(en)	Bewustwording van de doelstelling en maatregelen onder medewerkers vergroten
CO ₂ -reductiedoelstellingen + voortgang en maatregelen voor bedrijf en projecten met gunningvoordeel	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Website en externe mailing	Extern	Jaarlijks	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen onder externe partijen vergroten
Mogelijkheden voor individuele bijdrage, huidig energiegebruik en trends binnen het bedrijf en projecten	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Interne mail	Intern	Halfjaarlijks Maand(en)	Betrokkenheid medewerkers stimuleren en medewerkers aanzetten tot CO ₂ -reductie
Communicatieberichten	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Website en externe mailing	Extern	Halfjaarlijks	Betrokkenheid externe belanghebbenden stimuleren
Website updaten	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Website	Extern	Halfjaarlijks	Documenten updaten
Publicatieplicht SKAO	Verantwoordelijke CO ₂ -reductie	Website SKAO	SKAO	Jaarlijks	Publiceren van documentatie behorende bij eis 3.D.1 en jaarlijks updaten maatregelenlijst

5.5 Website

Op de website van ViForis is een pagina ingericht over het CO₂-reductiebeleid van het bedrijf. Op deze pagina wordt de nodige informatie over het CO₂-beleid weergegeven en zijn de laatste versies van de documenten terug te vinden.

5.5.1 Tekstuele informatie

Op de CO₂-Prestatieladder pagina op de website bevindt zich te allen tijde up-to-date informatie over:

- ✓ Het CO₂-reductiebeleid;
- ✓ De CO₂-footprint;
- ✓ De CO₂-reductiedoelstellingen (en de voortgang hiervan);
- ✓ De CO₂-reductiesubdoelstellingen (en de voortgang hiervan);
- ✓ De CO₂-reductiemaatregelen (en de voortgang hiervan);
- ✓ Acties en initiatieven waarvan ViForis deelnemer of oprichter is;
- ✓ Een verwijzing naar de bedrijfspagina op de website van de SKAO;

De voortgang zal beschreven worden middels het publiceren van de halfjaarlijkse communicatieberichten. Om daadwerkelijk transparant te kunnen zijn over deze voortgang, zullen de communicatieberichten minimaal twee jaar op de website zichtbaar blijven.

5.5.2 Gedeelde documenten

Tevens bevinden zich op deze pagina te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten (te downloaden als PDF).

- ✓ Communicatiebericht (eis 3.C.1)
- ✓ Het CO₂-Reductieplan (eis 3.B.1 & 3.D.1)
- ✓ Het CO₂-Managementplan (eis 2.C.3 & 3.B.2)
- ✓ Certificaat CO₂-Prestatieladder

5.5.3 Website SKAO

Op de website van de SKAO bevinden zich te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten:

- ✓ Actieve deelname initiatieven (eis 3.D.1)
- ✓ Inge vulde maatregelenlijst

Op de website van de SKAO dient elk document een PDF te zijn met vermelding van een versienummer, een handtekening van de autoriserende verantwoordelijke manager en de autorisatiedatum.

6 | Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

6.1 Inventarisatie initiatieven

Om te bekijken welke sector- en keteninitiatieven relevant zouden kunnen zijn voor de ViForis is de website van de SKAO geraadpleegd (<https://www.skao.nl/nl/initiatieven-en-programmas>). Hier is een compleet overzicht van alle initiatieven en reductieprogramma's te vinden. Eventuele geschikte initiatieven zijn besproken met de projectleider en met het management.

Jaarlijks wordt er door de projectleider en het Management geëvalueerd of deelname aan de initiatieven nog steeds als relevant en actueel wordt gezien en/of dat er eventuele andere geschikte initiatieven van toepassing kunnen zijn.

6.2 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

6.3 Lopende initiatieven

De Duurzame Leverancier

Door ViForis wordt deelgenomen aan het initiatief De duurzame Leverancier. De Duurzame Leverancier is het platform voor organisaties die veilig en verantwoord willen ondernemen. Zij ondersteunen bedrijven, opdrachtgevers en leveranciers bij hun uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, milieu en veiligheid. Dit initiatief is opgericht door Movares, Strukton, Antea Group en Sweco.

Onderstaand treft u een overzicht van het jaarlijks budget voor het initiatief De Duurzame Leverancier aan. Om deze deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- Intentieverklaring De Duurzame Leverancier
- Verslagen bijeenkomsten De Duurzame Leverancier

Omschrijving	Eenheid	Budget
Inzet medewerkers	20 uur (€ 80,- per uur)	€ 1.600,00
Contributie	Jaarlijks	€ 75,00
Totaal		€ 1.675,00

7 | Stuurcyclus

Het CO₂-beleid kent cycli van een half jaar, waarin de volgende zaken geïnventariseerd worden:

- ✓ De gegevens voor de CO₂-footprint verzameld worden;
- ✓ Beoordeeld wordt of de emissiefactoren nog actueel zijn;
- ✓ Er significante veranderingen in het bedrijf zijn welke een impact op de footprint kunnen hebben;
- ✓ Beoordeeld wordt of herberekening van emissies van voorgaande jaren vanwege deze veranderingen nodig is;
- ✓ De voortgang van de CO₂-reductie en behalen van de doelstelling bepaald wordt.

Vervolgens wordt beoordeeld of sturing op de doelstelling en maatregelen nodig is, in de vorm van het aanscherpen van de doelstelling wanneer deze (te) eenvoudig behaald wordt, of in de vorm van het nemen van extra maatregelen wanneer bepaalde maatregelen niet mogelijk bleken te zijn en de doelstelling niet gehaald dreigt te worden. Hierover wordt vervolgens intern en extern gecommuniceerd. Daarnaast wordt de nuttige toepassing van het sector- of keteninitiatief in de afgelopen periode geëvalueerd. Hieronder is een zogenoemde PCDA-cyclus weergegeven, waarin de verschillende fasen van het CO₂-reductiebeleid zijn weergegeven.

Disclaimer & Colofon

Uitsluiting van juridische aansprakelijkheid

Hoewel de informatie in dit rapport afkomstig is van betrouwbare bronnen en exceptionele zorgvuldigheid is betracht tijdens het samenstellen van deze rapportage kunnen De Duurzame Adviseurs geen juridische aansprakelijkheid aanvaarden voor fouten, onnauwkeurigheden, ongeacht de oorzaak daarvan en voor schade als gevolg daarvan. De borging en uitvoering van de opgestelde beoogde doelen en maatregelen aanwezig in dit rapport liggen bij de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Voor het niet behalen van doelen en/of het onjuist aanleveren van data door de opdrachtgever, kunnen De Duurzame Adviseurs niet aansprakelijk worden gesteld.

In geen enkel geval zijn De Duurzame Adviseurs, haar eigenaren en/of medewerkers aansprakelijk ten aanzien van indirecte, immateriële of gevolgschade met inbegrip van gederfde winst of inkomsten en verlies van contracten of orders.

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan ViForis. Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Ondertekening

Auteur(s):	Rosalie van der Veer (KAM-consultants), John Jansen, Lieke Vorage
Kenmerk:	CO ₂ -Managementplan
Datum:	01-09-2022
Versie:	1.2
Verantwoordelijke manager:	Maurice Vroomen

Handtekening autoriserende manager:

